

# Advies

(A)2459

3 oktober 2022

Advies betreffende het Koninklijk besluit tot instelling van een mechanisme van staatswaarborg voor bepaalde kredieten afgesloten door leveranciers en tussenpersonen van aardgas en elektriciteit ten gevolge van de energiecrisis

Genomen met toepassing van artikel 23, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en op grond van artikel 32 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

# INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING .....	3
1. WETTELIJK KADER.....	4
2. ANTECEDENTEN.....	5
3. BEOORDELING .....	5
3.1. Tijdelijke beschermingsmaatregel: staatswaarborg.....	5
3.2. Liquiditeitsproblemen .....	7
3.3. Aan wie: Leveranciers en tussenpersonen.....	8
3.3.1. Leveranciers.....	9
3.3.2. Tussenpersonen .....	10
3.4. Gewaarborgd krediet .....	11
3.5. Andere opmerkingen.....	12
3.6. Meldingsplicht koninklijk besluit bij de Europese Commissie en de lidstaten.....	12
4. CONCLUSIE .....	13
BIJLAGE 1 .....	14

# INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) verleent hierna een advies, op grond van artikel 23, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en op grond van artikel 32, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, aan de minister van energie over een ontwerp van koninklijk besluit tot instelling van een mechanisme van staatswaarborg voor bepaalde kredieten afgesloten door leveranciers en tussenpersonen van aardgas en elektriciteit ten gevolge van de energiecrisis.

De vraag van advies werd door de minister van energie bij de CREG ingediend op 30 september 2022. Bij de aanvraag is het ontwerp van koninklijk besluit gevoegd (Bijlage I van huidig advies).

Het advies bestaat, naast de inleiding en de bijlage, uit vier delen, meer bepaald het wettelijk kader, de antecedenten, de beoordeling van de vraag tot advies en de conclusie.

Deze beslissing werd genomen door het Directiecomité van de CREG op 3 oktober 2022.

# 1. WETTELIJK KADER

1. Artikel 23, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (hierna: de gaswet) bepaalt:

*In geval van dreigende crisis of van plotse crisis op de energiemarkt, of wanneer de bevoorradingszekerheid van het land in het gedrang komt, of wanneer de fysieke veiligheid van personen, de veiligheid of betrouwbaarheid van uitrusting of installaties of de integriteit van de vervoernetten wordt bedreigd, kan de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de Commissie en in overleg met de aardgasvervoersnetbeheerder, de beheerder van een opslaginstallatie, de beheerder van een LNG installatie, de nodige beschermingsmaatregelen nemen, met inbegrip van tijdelijke afwijkingen van de bepalingen van deze wet.*

*Deze maatregelen moeten zo min mogelijk storingen veroorzaken in de werking van de Europese interne markt en mogen de strikt onontbeerlijke draagwijdte niet overstijgen die nodig is om te verhelpen aan de plotse moeilijkheden die zich hebben voorgedaan.*

*De minister geeft onmiddellijk kennis van deze maatregelen aan de andere lidstaten van de Europese Unie en aan de Europese Commissie.*

2. Artikel 23, van de gaswet is een omzetting van artikel 46, van de Richtlijn 2009/73/EG van het Europees parlement en de raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG (hierna: gasrichtlijn) en dat bepaalt:

- 1. Bij een plotselinge crisis op de energiemarkt of wanneer de fysieke veiligheid van personen, de veiligheid of betrouwbaarheid van apparatuur of installaties of de systeemintegriteit worden bedreigd, kan een lidstaat tijdelijk de nodige beschermingsmaatregelen treffen.*
- 2. Die maatregelen moeten de werking van de interne markt zo min mogelijk verstoren en mogen niet verder reiken dan strikt noodzakelijk is om de plotseling gerezen moeilijkheden te verhelpen.*
- 3. De betrokken lidstaat stelt de overige lidstaten en de Commissie onverwijld van die maatregelen in kennis; de Commissie kan besluiten dat de betrokken lidstaat de maatregelen dient aan te passen of in te trekken, voor zover zij de concurrentie zodanig verstoren en het handelsverkeer dermate ongunstig beïnvloeden, dat dit strijdig is met het gemeenschappelijk belang.*

3. Artikel 32, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: de elektriciteitswet) bepaalt:

*In geval van een plotse crisis op de energiemarkt of wanneer de fysieke veiligheid van personen, de veiligheid of betrouwbaarheid van uitrusting of installaties of de integriteit van het transmissienet wordt bedreigd, kan de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de commissie en in overleg met de netbeheerder, de nodige beschermingsmaatregelen nemen, met inbegrip van tijdelijke afwijkingen van de bepalingen van deze wet.*

*Deze maatregelen moeten zo weinig mogelijk storingen veroorzaken in de werking van de Europese interne markt en mogen de draagwijdte niet overstijgen die strikt noodzakelijk is om de plotse moeilijkheden te verhelpen die zich hebben voorgedaan.*

*De minister geeft onmiddellijk kennis van deze maatregelen aan de andere lidstaten van de Europese Unie en aan de Europese Commissie.*

4. Artikel 32 van de elektriciteitswet was een omzetting van artikel 42 van de Richtlijn 2009/72/EG van het Europees parlement en de raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG. Artikel 42, van voormelde richtlijn is niet hernomen in de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de

Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU.

## **2. ANTECEDENTEN**

5. Op datum van 30 september 2022 richt de minister van energie tot de CREG een vraag om een advies te geven over een ontwerp van koninklijk besluit tot instelling van een mechanisme van staatswaarborg voor bepaalde kredieten afgesloten door leveranciers en tussenpersonen van aardgas en elektriciteit ten gevolge van de energiecrisis (hierna: ontwerp van koninklijk besluit).

6. Overeenkomstig artikel 15/14, § 2, 1°, van de gaswet en artikel 23, § 2, 1°, van de elektriciteitswet is de CREG bevoegd gemotiveerde adviezen te geven in de gevallen bepaald door de gas- of de elektriciteitswet of de uitvoeringsbesluiten ervan. Artikel 23, van de gaswet en artikel 32, van de elektriciteitswet, op grond waarvan het ontwerp van koninklijk besluit wordt genomen, bepalen dat advies van de CREG hierover vereist is.

7. Het directiecomité van de CREG overhandigt zijn adviezen aan de minister binnen veertig kalenderdagen na ontvangst van het verzoek, behalve wanneer de minister een langere termijn bepaalt. De minister kan een kortere termijn bepalen voor adviezen aangevraagd in het kader van artikel 23, van de gaswet of artikel 32, van de elektriciteitswet.

8. De minister van energie vraagt omwille van de hoogdringendheid uiteengezet in de overwegingen van het ontwerp van koninklijk besluit zo spoedig als mogelijk haar het advies te overhandigen.

Uit de gesprekken met medewerkers van het kabinet energie, is gebleken dat de minister van energie de intentie heeft om in de week van 3 oktober 2022 het ontwerp van koninklijk besluit in de ministerraad te laten goedkeuren.

9. Gelet op de zeer korte termijn maakt de CREG voorbehoud en kan haar advies niet als volledig worden beschouwd. Hierna volgen de meest belangrijkste opmerkingen over het ontwerp van koninklijk besluit.

## **3. BEOORDELING**

### **3.1. TIJDELIJKE BESCHERMINGSMAATREGEL: STAATSWAARBORG**

10. Met het ontwerp van koninklijk besluit wenst de Belgische Staat, op voordracht van de minister van energie, een beschermingsmaatregel in te voeren voor leveranciers en tussenpersonen, actief op de Belgische aardgas- en/of elektriciteitsmarkt, die liquiditeitsproblemen ondervinden en geen krediet meer kunnen verkrijgen van een bank- of verzekeringsinstelling zonder een staatswaarborg.

11. De beschermingsmaatregel luidens artikel 23, van de gaswet en artikel 32, van de elektriciteitswet, is dus een staatswaarborg. Het gewaarborgd verlies is vastgesteld op zeventig procent van het door een kredietgever geleden verlies op een gewaarborgd krediet (artikel 4, van het ontwerp van koninklijk besluit).

Noch artikel 23, van de gaswet, noch artikel 32, van de elektriciteitswet geeft een beschrijving wat de beschermingsmaatregel zou kunnen zijn. De CREG is bijgevolg van oordeel dat het verlenen van een staatswaarborg als een beschermingsmaatregel in aanmerking kan komen, op voorwaarde dat aan de voorwaarden van artikel 23, van de gaswet en artikel 32, van de elektriciteitswet is voldaan (zie hierna).

12. In de overwegingen van het ontwerp van koninklijk besluit wordt gemeld: *“Overwegende dat een beschermingsmaatregel moet genomen worden teneinde het hoofd te bieden aan deze plotse crisis, zoals beschreven in de mededeling van de Commissie betreffende een tijdelijk crisiskader voor staatssteunmaatregelen ter ondersteuning van de economie na de Russische agressie tegen Oekraïne (2022/C 131 I/01), gewijzigd door de mededeling van de Commissie (2022/C 280/01) (het tijdelijk crisiskader), en om de integriteit van het net en de bevoorradingszekerheid te garanderen;”*

De CREG leidt hieruit af dat de beweegreden voor het nemen van een beschermingsmaatregel de situatie van een ‘plotse crisis op de energiemarkt’ betreft. De situaties waarvoor een beschermingsmaatregel bij koninklijk besluit in het leven kunnen worden geroepen, zijn:

ARTIKEL 23 GASWET	ARTIKEL 32 ELETRICITEITSWET
<ol style="list-style-type: none"><li>1. dreigende crisis op de energiemarkt of</li><li>2. van plotse crisis op de energiemarkt, of</li><li>3. wanneer de bevoorradingszekerheid van het land in het gedrang komt,</li><li>4. of wanneer de fysieke veiligheid van personen, de veiligheid of betrouwbaarheid van uitrusting of installaties of de integriteit van de vervoernetten wordt bedreigd.</li></ol>	<ol style="list-style-type: none"><li>1. plotse crisis op de energiemarkt of</li><li>2. wanneer de fysieke veiligheid van personen, de veiligheid of betrouwbaarheid van uitrusting of installaties of de integriteit van het transmissienet wordt bedreigd</li></ol>

Voor de definiëring van wat verstaan moet worden onder ‘plotse crisis op de energiemarkt’ wordt in de overweging verwezen naar de Mededeling van de Europese Commissie betreffende het tijdelijk crisiskader voor staatssteunmaatregelen ter ondersteuning van de economie na de Russische agressie tegen Oekraïne (2022/C 131 I/01)<sup>1</sup>, dat nadien gewijzigd werd (2022/C 280/01)<sup>2</sup>.

13. De artikelen 23 en 32 van respectievelijk de gas- en de elektriciteitswet bepalen ook dat beschermingsmaatregel zo weinig mogelijk storingen mag veroorzaken in de werking van de Europese interne markt en het de draagwijdte niet mag overstijgen die strikt noodzakelijk is om de plotse moeilijkheid, zijnde de plotse crisis op de energiemarkt, te verhelpen.

In de overwegingen wordt de noodzaak van de beschermingsmaatregel- staatswaarborg uiteengezet als volgt: door de Oekraïne-crisis is het niet uitgesloten dat leveranciers in liquiditeitsproblemen terecht zouden komen met het risico van faillissement wanneer zij financieel niet ondersteund zouden worden. Faling van leveranciers zou voor gevolg hebben dat de tussenpersonen, van wie zij aardgas en/of elektriciteit aankopen, op hun beurt in liquiditeitsproblemen terecht zouden kunnen komen, met eventueel een falings tot gevolg. Anderzijds, zou dit ook voor gevolg kunnen hebben dat de afnemers van deze leveranciers (consumenten) op hun beurt op zoek moeten gaan naar een andere leverancier om beleverd te kunnen worden van aardgas en/of elektriciteit. Voor deze afnemers betekent dit dat andere commerciële voorwaarden zullen gelden, waaronder hogere energieprijzen en/of hoger te betalen voorschotten. Met dit ontwerp van koninklijk besluit wenst de minister aan de hand van de beschermingsmaatregel ‘staatswaarborg’ voormeld sneeuwbaaleffect te doorbreken.

14. De beschermingsmaatregel moet tijdelijk zijn, gelet op het feit dat zowel in artikel 23, van de gaswet als in artikel 32, van de elektriciteitswet vermeld staat dat de maatregel enkel kan dienen om

<sup>1</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=OJ:C:2022:131:FULL&from=PL>

<sup>2</sup> [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC0721\(01\)&from=NL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC0721(01)&from=NL)

de plotse moeilijkheid te doorstaan. In artikel 2, eerste lid, van het ontwerp van koninklijk besluit is bepaald dat de staatswaarborg enkel kan worden toegekend aan kredieten verleend tussen de datum van inwerkingtreding van het besluit en de datum voorzien in punt 47.d. van het tijdelijk crisiskader<sup>3</sup> (2022/C 131 I/01), en met een uiterste datum tot 31 maart 2023. Met andere woorden, de beschermingsmaatregel heeft een duurtijd te rekenen vanaf datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad tot maximaal 31 maart 2023. De reden waarom in het ontwerp van koninklijk besluit de datum van 31 december 2022 verlengd is tot 31 maart 2023, heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat 31 maart de einddatum is van het winterseizoen.

15. De motivering dat de staatswaarborg de werking van de Europese interne markt weinig zal storen is niet klaar en duidelijk uiteengezet in de overwegingen. De CREG adviseert om dit te verduidelijken.

## 3.2. LIQUIDITEITSPROBLEMEN

16. Het hebben van een liquiditeitsprobleem betekent dat het geheel aan middelen van een bedrijf, dat direct gebruikt wordt voor het betalen van lopende verplichtingen, niet meer volstaat. Wanneer zo'n probleem dreigt te bestaan of bestaat, bepaalt de Vennootschapswetgeving welke dwingende stappen het bestuursorgaan van de onderneming moet ondernemen (bv de alarmbelprocedure). Het is belangrijk dat de onderneming-aanvrager de dwingende bepalingen van de Vennootschapswetgeving naleeft<sup>4</sup>.

Daarom adviseert de CREG om in artikel 6, § 1 een bijkomend punt 5° op te nemen dat zegt: *“5° een verklaring op eer van het bestuursorgaan van de aanvrager dat de onderneming-aanvrager alle verplichtingen, minstens van dwingend recht, die voortvloeien uit de vennootschapswetgeving naleeft en zijn nageleefd op het ogenblik van de indiening van de aanvraag.”*

De toevoeging laat aan de FOD Economie toe, aan wie een zeer beperkte tijd gegund wordt voor onderzoek, om met zekerheid te kunnen vaststellen dat de aanvrager (met inbegrip de bestuurders van de aanvrager) al zijn verplichtingen die voortvloeien uit de vennootschapswetgeving heeft nageleefd en deze naleeft op het ogenblik van de indiening van zijn aanvraag voor een staatswaarborg.

17. Op een aantal punten van het ontwerp van koninklijk besluit is de CREG van oordeel dat het controlemechanisme nog verder verbeterd kan worden.

Zo leest de CREG in artikel 3, 3° van het ontwerp van koninklijk besluit: *de kredietnemer toont aan, onder meer gesteund op een geauditeerde financiële analyse van diens liquiditeitstoestand, dat hij niet langer in staat is om, zonder staatswaarborg, aan redelijke voorwaarden financiering te verkrijgen;*

Het is de CREG niet duidelijk wat precies bedoeld wordt met een ‘geauditeerde financiële analyse’. Indien hieronder een verklaring van een bedrijfsrevisor/accountant over een financiële analyse wordt verstaan, dan moet de overheid er zich van bewust zijn dat deze verklaring geen verklaring met *“assurance”* kan zijn. Een bedrijfsrevisor/accountant zal/kan zich niet uitspreken over de toekomst. Het enige dat men met deze verklaring kan verkrijgen, is een verklaring dat de basisveronderstellingen juist zijn toegepast, en dat het rekenkundig/logisch is opgesteld. Doch, dit zegt niets over de liquiditeitsproblemen van de onderneming zelf op grond waarvan de kredietinstelling weigert een krediet te verlenen zonder dat er een staatswaarborg hieraan gekoppeld wordt.

---

<sup>3</sup> 47.d.: de garantie wordt uiterlijk 31 december 2022 toegekend;

<sup>4</sup> <https://www.ibr-ire.be/docs/default-source/nl/Documents/actueel/nieuw-WVV/Exemplatieve-lijst-dwingende-bepalingen-WVV.pdf>

Een financiële analyse biedt immers een volledig beeld van de toestand waarin de onderneming zich bevindt op het ogenblik van de aanvraag van een krediet bij een kredietinstelling. Voor de CREG is het logisch dat deze analyse voorhanden is op grond waarvan de kredietinstelling zich dan uitspreekt om wel of geen krediet met staatswaarborg toe te kennen.

Opnieuw gelet op de zeer korte termijn binnen dewelke de FOD Economie haar onderzoek moet uitvoeren, adviseert de CREG dan ook om artikel 3, 3° als volgt aan te passen:

- *de kredietnemer levert het bewijs waarom de kredietgever geen krediet aan redelijke commerciële voorwaarden zonder staatswaarborg wil verlenen, onder meer gesteund op een financiële analyse van de kredietnemer.*

Met deze bewijsvoering wordt de kredietinstelling op haar verantwoordelijkheid gewezen om niet zomaar kredieten toe te staan omdat er toch een staatswaarborg aan verbonden is.

18. Daarnaast vereist artikel 3, 8°, van het ontwerp van koninklijk besluit dat de kredietnemer het bewijs levert dat :

- tegen hem geen collectieve insolventieprocedure lopende is;
- hij niet onderworpen is aan een herstructureringsplan;
- hij geen aanvraag tot gerechtelijke reorganisatie heeft gedaan;
- geen faillissementsprocedure tegen hem geopend is;
- geen schulden heeft uitstaan bij de Belgische Staat van meer dan één jaar.

De CREG adviseert om ook in het lijstje op te nemen dat de kredietnemer van geen reddingsteun heeft genoten die hij nog niet heeft terugbetaald. Deze voorwaarde werd door de Nationale Bank van België ook weerhouden n.a.v. de coronacrisis voor het verlenen van staatswaarborgen.

### 3.3. AAN WIE: LEVERANCIERS EN TUSSENPERSONEN

19. Luidens het ontwerp van koninklijk besluit is het de bedoeling om een staatswaarborg toe te kennen enerzijds aan leveranciers van aardgas of elektriciteit die over een leveringsvergunning beschikken voor de levering van aardgas of elektriciteit aan afnemers gevestigd op de Belgische markt en anderzijds aan tussenpersonen in de zin van de gas- en elektriciteitswet die aardgas of elektriciteit aankopen met het oog op de doorverkoop ervan.

20. In de gas- en elektriciteitswet worden beide begrippen leverancier en tussenpersoon als volgt gedefinieerd:

	GASWET	ELEKTRICITEITSWET
<b>LEVERANCIER</b>	15° " leveringsonderneming : elke natuurlijke of rechtspersoon die de aardgaslevering verricht;	15°bis "leverancier" : elke rechtspersoon of natuurlijke persoon die elektriciteit levert aan één of meerdere eindafnemers; de leverancier produceert of koopt de, aan de eindafnemers verkochte elektriciteit;
<b>TUSSENPERSOON</b>	5° ter. "tussenpersoon": elke andere natuurlijke of rechtspersoon dan een producent of een distributienetbeheerder, die gas koopt met het oog op de doorverkoop ervan;	15° " tussenpersoon " : elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit koopt met het oog op de doorverkoop ervan, behalve een producent of een distributienetbeheerder;



### 3.3.1. Leveranciers

21. In het ontwerp van koninklijk besluit staat uitdrukkelijk vermeld dat leveranciers die in het bezit zijn van een leveringsvergunning federaal en/of gewestelijk een staatswaarborg kunnen aanvragen.

22. Op federaal niveau geldt voor aardgas: het koninklijk besluit van 12 juni 2001 betreffende de algemene voorwaarden voor de levering van aardgas en de toekenningsvoorwaarden van de leveringsvergunningen voor aardgas (hierna: KB vergunning aardgas) en voor elektriciteit: het koninklijk besluit van 2 april 2003 betreffende de vergunningen voor de levering van elektriciteit door tussenpersonen en betreffende de gedragsregels die op hen van toepassing zijn (hierna: KB vergunning elektriciteit).

23. In beide KB's kan de leveringsvergunning worden aangevraagd door een natuurlijke of rechtspersoon gevestigd in één van de staten die deel uitmaken van de Europese Economische Ruimte (artikel 4, van beide KB's). M.a.w. een onderneming gevestigd buiten België maar binnen de EER kan bij de Belgische staat een aanvraag voor staatswaarborg doen.

24. Het K.B. vergunning aardgas meldt uitdrukkelijk dat een federale leveringsvergunning aardgas vereist is voor levering van aardgas aan in België gevestigde afnemers. Hiermee wordt het toepassingsgebied van de vergunning afgebakend, namelijk het is niet mogelijk om aan de hand van de leveringsvergunning aardgas afnemers te beleveren in het buitenland.

Met afnemers wordt bedoeld: elke eindafnemer die aardgas koopt voor eigen gebruik en dus rechtstreeks is aangesloten op het aardgasvervoersnet van Fluxys Belgium, elke DNB en elke leveringsonderneming gevestigd in België (artikel 2, en 23°, van de gaswet).

De afnemers op federaal niveau zijn zij die permanent minimum één miljoen m<sup>3</sup> per jaar (CREG website: <https://www.creg.be/nl/professionals/levering/federale-leveringsvergunningen>).

Het in het bezit zijn van een leveringsvergunning aardgas houdt geen verplichting in voor de leverancier om de activiteit levering van aardgas aan afnemers gevestigd in België te ontwikkelen en/of uit te voeren.

25. Het K.B. vergunning elektriciteit meldt uitdrukkelijk dat een federale leveringsvergunning elektriciteit vereist is voor de levering van elektriciteit door een tussenpersoon aan in België gevestigde afnemers die verbonden zijn met het transmissienet of met een directe lijn waarvan de nominale spanning hoger is dan 70.000 volt. (artikel 2, van het KB vergunning elektriciteit).

Gelet op de definitie van tussenpersoon betekent dit dat de beschermingsmaatregel van toepassing is op houders van een federale leveringsvergunning elektriciteit, met uitzondering van een DNB of producent, en die elektriciteit koopt met oog op doorverkoop aan afnemers verbonden aan het Elia-net of een directe lijn met een nominale spanning > 70.000 volt. De afnemers kunnen zijn: elke eindafnemer, elke tussenpersoon of elke DNB (artikel 2, 13°, van de elektriciteitswet) op voorwaarde dat zij verbonden zijn aan het Elia-net of via een directe lijn met een nominale spanning > 70.000 volt (Creg website: <https://www.creg.be/nl/professionals/levering/federale-leveringsvergunningen>).

Het in het bezit zijn van een leveringsvergunning elektriciteit houdt geen verplichting in voor de leverancier om de activiteit levering van elektriciteit aan afnemers gevestigd in België te ontwikkelen en/of uit te voeren.

26. Voor de voorgestelde aanpassing aan artikel 2, 1°, van het ontwerp van koninklijk besluit verwijst de CREG naar paragraaf 33 van huidig advies.

### 3.3.2. Tussenpersonen

27. Voor aardgas kunnen als tussenpersoon worden beschouwd: iedere natuurlijke of rechtspersoon, met uitzondering van een producent of een DNB, die aardgas koopt met het oog op de doorverkoop ervan.

Uit de overwegingen opgenomen in het ontwerp van koninklijk besluit moet worden afgeleid dat de bedoeling van de wetgever is om het domino-effect (sneeuwbaaleffect) in de energieketen te doorbreken, zodat afnemers niet geconfronteerd worden met nog hogere energieprijzen en of hogere voorschotten (paragraaf 13 van huidig advies).

28. De leverancier is de laatste schakel in de volledige energieketen alvorens het aardgas bij de afnemer terecht komt (zie paragraaf 24 van huidig advies).

Alle andere partijen in de energieketen, met uitzondering van een producent en een DNB (gelet op definitie tussenpersoon), en met uitzondering van een leverancier en een afnemer, zijn tussenpersonen in de zin van de gaswet op voorwaarde dat zij aardgas kopen met het oog om het door te verkopen, ongeacht de plaats van aankoop of bestemming van het aardgas. Het is niet toegelaten om aankoop- of bestemmingsclausules van aardgas/elektriciteit in wetgeving op te nemen.

De CREG is van oordeel dat wanneer de leverancier financieel ondersteund wordt a.d.h.v. een gewaarborgd krediet er geen sneeuwbaaleffect kan optreden. De leverancier is steeds de laatste schakel in de energieketen alvorens het aardgas terecht komt bij de afnemer/consument. De leverancier, als laatste in de rij, factureert aan zijn afnemer in verhouding tot zijn verbruik, alle betalingen die hij verricht heeft inzake aankoop van aardgas, de gereguleerde tarieven voor transport van het aardgas, verhoogd met een winstmarge.

Door aan de leverancier een gewaarborgd krediet te verlenen, zal deze in staat zijn om zijn schuldeisers-tussenpersonen van wie hij aardgas koopt en aan wie hij vraagt om het transport van aardgas op zich te nemen, te betalen, inclusief de gereguleerde tarieven. Anderzijds, zal de leverancier in staat zijn om zijn klanten-afnemers van aardgas gevestigd in België te bevelen tegen ongewijzigde contractuele voorwaarden. Het is juist de afnemer/consument die de wetgever met huidig ontwerp van koninklijk besluit wenst te beschermen tegen hogere energieprijzen en/of hogere voorschotten.

Andere tussenpersonen, zoals een bevrachter (*shipper*) die instaat om het aardgas te transporteren over het Fluxys netwerk of Balansys, zijnde de gemeenschappelijke balanceringsonderneming aan wie Fluxys Belgium de taak van het beheer voor het in evenwicht houden van het aardgasvervoersnet heeft gedelegeerd (artikel 15/2bis, van de gaswet), lopen evenmin een financieel risico om niet betaald te worden door de leverancier wanneer deze financieel ondersteund wordt via het gewaarborgd krediet.

Hetzelfde geldt voor *traders*, leveringsondernemingen van wie de leverancier aardgas koopt voor zijn leveringsactiviteiten in België.

Het gewaarborgd krediet zal aan de leverancier ook een buffer bieden tegen laattijdige betaling van zijn afnemers-schuldenaren en andere openstaande schuldvorderingen, zoals de schuldvordering inzake het sociaal tarief.

Tot slot, kan niet met absolute zekerheid gesteld worden dat een staatswaarborg toekennen aan tussenpersonen, zoals aan een *trader*, dit niet de interne werking van de Europese energiemarkt zou verstoren. Wegens de zeer korte deadline voor het afleveren van een advies, is de CREG niet bij machte om dit verder in de diepte te analyseren.

29. Voor elektriciteit worden onder meer als tussenpersoon beschouwd de entiteiten die over een federale leveringsvergunning elektriciteit beschikken (paragraaf 25 van huidig advies).

Daarnaast kunnen op federaal niveau ook als tussenpersoon worden beschouwd: iedere andere entiteit die over geen federale leveringsvergunning elektriciteit beschikt maar die elektriciteit koopt met het oog op de doorverkoop ervan, met uitzondering opnieuw van een DNB en een producent.

Dezelfde redenering geldt ook voor elektriciteit zoals uiteengezet voor aardgas (paragrafen 27 en 28 van huidig advies). Iedere tussenpersoon die voor de leverancier van elektriciteit in de energieketen aanwezig is en geen DNB of producent is, kan niet in liquiditeitsproblemen terecht komen indien de leverancier, die klant is van de tussenpersoon, financieel ondersteund wordt door middel van een gewaarborgd krediet.

Dit geldt eveneens voor tussenpersonen die een gereguleerde activiteit uitoefenen zoals een toegangshouder, een evenwichtsverantwoordelijke, een programma-agent enz. Ieder van deze tussenpersonen oefenen gereguleerde activiteiten uit die hun tarieven doorrekenen naar de netgebruikers al dan niet leveranciers.

Door de leverancier financieel te ondersteunen met een gewaarborgd krediet blijft hij in staat om zijn facturen aan de tussenpersoon-schuldeiser te betalen en kan hij zijn leveringsactiviteiten naar zijn klanten-afnemers blijven waarborgen tegen de contractuele voorwaarden die hij met hen heeft afgesloten. Anderzijds, biedt het gewaarborgd krediet hem ook een buffer tegen laattijdige betaling van zijn afnemers-schuldenaren en andere openstaande schuldvorderingen zoals de schuldvordering inzake het sociaal tarief.

30. Het samenlezen van artikel 2, 1° en 2°, van het ontwerp van koninklijk besluit sluit niet uit dat in finé enkel de afnemers gevestigd in België, waarvoor het koninklijk besluit ontworpen is, ten goede komt/beschermt. Zo kan een tussenpersoon aardgas/elektriciteit aankopen en doorverkopen aan een leverancier van aardgas/elektriciteit die beschikt over een leveringsvergunning aardgas/elektriciteit, maar geen afnemers/consumenten heeft op de Belgische energiemarkt, wel in het buitenland. De vraag stelt zich bijgevolg, waarom aan zo'n tussenpersoon, mocht hij liquiditeitsproblemen ondervinden in zijn activiteit, een gewaarborgd krediet moet worden toegekend.

31. Om deze redenen adviseert de CREG om tussenpersonen uit het toepassingsgebied van het ontwerp van koninklijk besluit te schrappen (artikel 2, 2°, van het ontwerp van koninklijk besluit en alle andere plaatsen in het ontwerp van koninklijk besluit waar het woord tussenpersoon vermeld staat).

### **3.4. GEWAARBORGD KREDIET**

32. De CREG verwijst naar titel 3.3.1 'leveranciers' en 3.3.2 'tussenpersonen' van huidig advies, zijnde dat het in het bezit zijn van een leveringsvergunning niet automatisch betekent dat de leverancier ook effectief actief is in België. Er zijn ondernemingen die over een federale leveringsvergunning beschikken, maar geen afnemers/consumenten hebben in België, wel in het buitenland.

De verwijzing in de definitie tussenpersoon (artikel 2, 2°, van het ontwerp van koninklijk besluit) naar de persoon bedoeld in 1° (de natuurlijke of rechtspersoon die over een federale of regionale vergunning beschikt voor de levering van aardgas of elektriciteit aan afnemers op de Belgische markt) volstaat niet (paragraaf 30 van huidig advies).

33. Daarom adviseert de CREG om artikel 2, 1° en artikel 3, 5°, van het ontwerp van koninklijk besluit als volgt te wijzigen:

- Artikel 2, 1°: *de natuurlijke of rechtspersoon die over een federale of gewestelijke leveringsvergunning beschikt;*

- Artikel 3, 5°: *Het krediet staat in verhouding tot het nodige contractuele volume energie (aardgas en/of elektriciteit) dat de kredietnemer nodig heeft voor zijn portefeuille van de afnemers voor wie hij, overeenkomstig zijn federale of gewestelijke leveringsvergunning, aardgas en/of elektriciteit levert;*

Het samenlezen van artikel 2, 1° en artikel 3, 5° geeft een perfect antwoord op de bezorgdheid van de wetgever (afnemers beschermen tegen hogere energieprijzen en/of hogere voorschotten), zijnde dat de kredietnemer een leverancier moet zijn die aardgas of elektriciteit verkoopt aan in België gevestigde afnemers en dat het gewaarborgd krediet dat hij vraagt gericht is op het contractuele volume energie (aardgas en/of elektriciteit) dat hij nodig heeft om zijn afnemers verder te kunnen belevaren.

### **3.5. ANDERE OPMERKINGEN**

34. In artikel 3, 1°, van het ontwerp van koninklijk besluit adviseert de CREG om het woord 'nieuw' te vervangen door 'éénmalig' wat wijst op de éénmaligheid van het gevraagde gewaarborgde krediet.

35. Wanneer decentrale overheden steunmaatregelen niet binnen een vrijstellingsverordening kunnen brengen, moeten zij via het '*State Aid Notifications Interactive systeem (SANI)*' de steunmaatregelen ter goedkeuring aan de Europese Commissie melden. Afhankelijk van de inhoud van de melding volgen decentrale overheden hierbij een pre-notificatieprocedure, een notificatieprocedure, een vereenvoudigde (aan)melding of een vereenvoudigde procedure. In de Procedureverordening 2015/1589 en de Uitvoeringsverordening wordt uitgelegd welke voorwaarden hiervoor gelden.

*In casu*, betekent dit dat rekening gehouden moet worden dat gewaarborgd krediet dat aan een bepaalde kredietnemer zal worden toegekend aan de hand van een in ministerraad overlegd ministerieel besluit, dit bij de Europese Commissie zal moeten worden aangemeld.

De CREG adviseert om dit ook als een opschortende voorwaarde in het ontwerp van koninklijk besluit op te nemen.

### **3.6. MELDINGSPLICHT KONINKLIJK BESLUIT BIJ DE EUROPESE COMMISSIE EN DE LIDSTATEN**

36. Naast de aanmelding bedoeld in punt 3.6 van huidig advies, vereist artikel 23, van de gaswet en artikel 32, van de elektriciteitswet dat het koninklijk besluit aangemeld wordt bij de Europese Commissie (Geldt nog steeds een voor aardgas, maar niet meer voor elektriciteit, zie paragrafen 2 en 4 van huidig advies) en meegedeeld wordt aan de lidstaten (ook hier geldt dit enkel nog voor aardgas).

## 4. CONCLUSIE

Met toepassing van artikel 23, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en van artikel 32, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, verleent de CREG aan de minister van energie hierbij haar advies over het ontwerp van koninklijk besluit tot instelling van een mechanisme van staatswaarborg voor bepaalde kredieten afgesloten door leveranciers en tussenpersonen van aardgas en elektriciteit ten gevolge van de energiecrisis, dat bij de CREG werd ingediend op 30 september 2022.

De CREG verwijst hierbij naar haar opmerkingen geformuleerd in de paragrafen 15, 16, 17, 18, 31, 33, 34 en 35 van huidig advies.

///

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET  
Directeur

Andreas TIREZ  
Directeur

Koen LOCQUET  
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

## **BIJLAGE 1**

**Ontwerp van Koninklijk besluit tot instelling van een mechanisme van staatswaarborg voor bepaalde kredieten afgesloten door leveranciers en tussenpersonen van aardgas en elektriciteit ten gevolge van de energiecrisis – 30 september 2022**